

International Journal of **Kannada** Research

www.kannadajournal.com

ISSN: 2454-5813
IJSR 2016; 2(4): 86-91
© 2016 IJKS
www.kannadajournal.com
Received: 15-08-2016
Accepted: 16-09-2016

ಮೈತ್ರಿ ಭಟ್
ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,
ಎಸ್. ವಿ. ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ
ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ,
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ - ೫೭೪೧೯೯

ಗೋವಿನ ಹಾಡು: ಈವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಹೊಸ ಓದು (‘ಗೋವಿನ ಹಾಡು = ಸಾತ್ವಿಕ-ತಾಮಸ ಗುಣಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ’)

ಮೈತ್ರಿ ಭಟ್

‘ಧರಣಿ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ
ಮೆರೆಯುತ್ತಿಹ ಕರ್ನಾಟ

ದೇಶದೊಳಿರುವ ಕಾಳಿಂಗನೆಂಬ ಗೊಲ್ಲನ

ಪರಿಯ ನಾನೆಂತು ಪೇಳೆನು...’ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಈ ಹಾಡಿನ ಸಾಲುಗಳು ಈಗಲೂ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಗುಂಯ್‌ಗುಡುವಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ. ಅದರಲ್ಲೂ, ‘ಸತ್ಯವೇ ಭಗವಂತನೆಂಬ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಕಥೆಯಿದು...’ ಈ ಸಾಲುಗಳಂತೂ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಾಡುತ್ತ, ನಮ್ಮ ಒಳಮನಸ್ಸನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಮನುಷ್ಯನ ನಡೆನಡಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮವೂ ಅನೇಕ ನಂಬಿಕೆ, ಕಥೆ, ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ‘ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ’ನ ಮೂಲಕವೂ ಹಲವು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದು, ಅವು ಸುಂದರ ಆಶಯದ ಮಾದರಿಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಗೋವು ಮನುಷ್ಯನ ಪಾಲಿಗೆ ಆದರ್ಶ ಮಾದರಿಯಾಗುವ ಪರಿ ಇದು.

ಅತ್ಯಂತ ಮೌಲ್ಯಯುತವೂ, ಜನಪ್ರಿಯವೂ, ಬಹು ಚರ್ಚಿತವೂ ಆದ ಕಥನ ಕವನ ‘ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ’ನಲ್ಲಿ ಅರುಣಾದ್ರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ ಏಳು ಗಿರಿಗಳ ನಡುವಿನ ಮಹದಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಳಿಂಗನೆಂಬ ಗೊಲ್ಲನ ದೊಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಹಸು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ. ಒಮ್ಮೆ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯ್ದು ದೊಡ್ಡಿಗೆ ಮರಳುವಾಗ ಏಳು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಬಳಲಿದ್ದ ಅರ್ಜುನನೆಂಬ ಹುಲಿ ಗವಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಗೋವುಗಳ ಮಂದೆಯ ಮೇಲೆಗಿರಿದಾಗ ಹಸುಗಳೆಲ್ಲ ಚಲ್ಲಾಪಿಲ್ಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಿರಾಶೆಗೊಂಡ ಹುಲಿಗೆ ತನ್ನ ಕಂದನನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹುಲಿ ಅದನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿದಾಗ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯು ತನ್ನ ಕಂದನಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಬೇಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಂತೆ ಮರಳಿ ಬಂದ ಹಸುವನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಅದರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ಹುಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಹಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿ ನೆಗೆದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಶಿವನು ಅದಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯು ಸಂತಸದಿಂದ ದೊಡ್ಡಿಗೆ ಮರಳುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ಗೊಲ್ಲಗೌಡನು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆಚರಿಸಿ, ವರ್ಷವೂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಂದು ಹಬ್ಬ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಇದು ಜನಪದರ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿದ್ದು, ಯಾವುದೇ ಶಿಷ್ಟ ಕಾವ್ಯಕ್ಕೂ ಸೆಡ್ಡು ಹೊಡೆದು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲದು. ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಸರಳ ನಿರೂಪಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಾಟಿಸುವಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ರಾಗಭಾವಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಏಕಸೂತ್ರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ನವ್ಯ ಚಿಂತಕರು ಹೊಸ ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಸು ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾದರೆ, ಹುಲಿಯನ್ನು ಶೂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತೀಕವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸವಾದದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆಳುವ ವರ್ಗವು ಸತ್ಯವನ್ನು ವೈಭವೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ‘ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ’ನ ಬಗೆಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಪು.ತಿ.ನ, ಎಸ್.ವಿ.ಪಿ, ಕೆ.ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್, ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತುಕೋಟಿ, ಟಿ.ಪಿ. ಅಶೋಕ,

Correspondence
ಮೈತ್ರಿ ಭಟ್
ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ,
ಎಸ್. ವಿ. ಪಿ. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ
ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಂಗಳೂರು
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ,
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ - ೫೭೪೧೯೯

ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ, ಮೊಗ್ಗಿ ಗಣೇಶ್, ಎಸ್. ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ, ಬೇದ್ರೆ ಮಂಜುನಾಥ್... ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ಮೊತ್ತ ಮೊದಲು 'ಗೋವಿನ ಹಾಡ'ನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಡಿ. ಎಲ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ ಅವರು 'ಇಲ್ಲಿ ೧೩೨ ಪದ್ಯಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೧೪ ಮಾತ್ರ ಮೂಲವೆಂದು ಉಳಿದವು ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವಾದುವೆಂದೂ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಾಡನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕವಿಯಾಗಲಿ, ಅವನ ಕಾಲವಾಗಲಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. 'ಹಾಡಿನ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ದೂರಿನ ನರಸಿಂಹ ದೇವರ ಹೆಸರಿರುವುದರಿಂದ, ಅದು ಕವಿಯ ಊರು ಅಥವಾ ಆ ದೇವರ ಭಕ್ತನಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ ಸುಮಾರು ೧೮೦೦ರ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿರಲಾರದೆಂದೂ ಊಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಸಂಸ್ಕೃತದ ಇತಿಹಾಸ ಸಮುಚ್ಚಯದ ಪುರಾಣ ಕಥಾಕೋಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಹುಲೋಪಾಖ್ಯಾನವೆಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನ ಹೆಸರು ಬಹುಲಾ; ಹುಲಿಯ ಹೆಸರು ಕಾಮರೂಪಿಯಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಅವರು 'ಗೋವಿನ ಹಾಡ'ಿಗೆ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೆಳಗರೆ ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದನ್ನು ಬೇದ್ರೆ ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು 'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ: 'ಅದು ಜನಪದರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಹರಿದು ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಪದ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟವರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದ ಚ. ವಾಸುದೇವಯ್ಯ ಅವರು. ಎಂದಿಗೂ ಪ್ರಚಾರ ಒಲ್ಲದ, ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ ಹೆಸರು ಮಾಡಲು ಬಯಸದ ಅವರು ಅವರ ರಚನೆಯನ್ನು ಜನಪದ ಎಂದು ಬಳಸಿದಾಗಲೂ ಸಂತೋಷ ಪಟ್ಟಿದ್ದರು.' ಇದರಿಂದ ಜನಪದ ರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ಕಥನ ಕವನದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಚ. ವಾಸುದೇವಯ್ಯನವರು ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. 'ಗೋವಿನ ಹಾಡ'ಿನ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಅವತರಣಿಕೆಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜಾನಪದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಠ್ಯವೂ ಅಧ್ಯಯನ ಯೋಗ್ಯ. ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ, ಹೆಚ್ಚು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸ ಡಾ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರಾಜು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪು.ತಿನ ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಇದು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಹಿಂಸೆಯ ಕುರಿತು ಕಂಡ ಕನಸಾದರೆ, ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಿರುವುದು ಹಸುವಿನ ಒಳ್ಳೆಯತನವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲಂಕೇಶರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಕತೆಯು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ, ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಟಿ. ಪಿ. ಅಶೋಕರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸೆಯ ಆತ್ಮಂತಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹುಲಿಯ ಸಾವು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಕೀರ್ತಿನಾಥ ಕುರ್ತುಕೋಟಿ ಅವರ ಭಾವನೆ. ಆದರೂ ಹುಲಿ ಏಕೆ ಸಾಯಬೇಕು? ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆ. ವಿ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣನವರ ಪ್ರಕಾರ, ಕೌರ್ಯ/ಸಾವು ಪ್ರಾಣದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲಾರದು... ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿತನವು ತಾನಾಗಿ ಕರಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಮೊಗ್ಗಿ ಗಣೇಶ್ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯಾದರೆ, ದಲಿತ ಹುಲಿ. ಹಿಂಸೆಯ ಕೊಲೆಪಾತಕ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಅದು ಹುಲಿಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. 'ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಹಾಡು ಗಾಢವಾದ ನೈತಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿ ಕತೆಯೆಂದೂಡಗೂಡಿದ ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಹಿಂಸೆ ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಸು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಅರ್ಬುತ ವ್ಯಕ್ತಿಪ್ರಜ್ಞೆ ತನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ

ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ದಾಟಿ ವಿಶ್ವಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಏರಲಿರುವ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ವಿಜಯದ ಪರಿಣಾಮ ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮ ಬದಲಾಗಿದೆ' ಎಂದು ಪು. ತಿ. ನ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಹುಲಿಯದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯಲ್ಲ; ದೇವತೆಗಳು ಮೆಚ್ಚುವ ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯ. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಭಾವುಕವಾದ ನೆಲೆಯಿಂದ ನೋಡದೆ ತರ್ಕ ಹಾಗೂ ತಾತ್ವಿಕತೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. "ಸರಳ ಪ್ರಾಣಿ ದನಕ್ಕೆ ಹುಲಿನ ಮೋಹ, ಜೊತೆಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ. ಆದರೆ ಹುಲಿಯನ್ನು ಕಂಡರೆ ಭಯ. ಶ್ರೀಮಂತನಿಂದ ತನ್ನ ಸದ್ಯದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೇಳುವಂತೆ ಹಸು ಹುಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಯಾವಕಾಶವನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತದೆ. ತನಗೇ ಹಸಿವಾಗಿರುವಾಗ ಹಸಿದ ಕರುವಿನ ಮಾತು ಹುಲಿಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿರಿಸಬೇಕು. ಹುಲಿ ನೀಡಿದ ಸಾಲವನ್ನಿಲ್ಲಿ ಹಸು ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಬಡ್ಡಿ ಸಮೇತ ತೀರಿಸಿದೆ. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಗೆ ದ್ವೇಷ, ಅಹಂಕಾರ, ಹಿರಿತನದ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಕುಗ್ಗು, ದಿಕ್ಕು ತೋಚದ ಸ್ಥಿತಿ, ಸಿದ್ಧಿಯ ಭಾವ/ವಿಜಯದ ಸೋಂಕಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಮಾನವನೂ ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದನ್ನು ಹಾಡು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ." (ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆ, ೨೦೦೩)

'ಗಂಗೆ, ಗೌರಿ, ತುಂಗಭದ್ರೆ, ಹೀಗೆ ಭಾರತೀಯ ಮನಸು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಇಡುವ ನದಿಯ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಬದುಕಿನ ಗುಣಗಳು ಹಾಗೂ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವಾದ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮೌಲ್ಯವಾದ ಜೀವ ಬಲಿಯಾಗುವ ತಂತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಸತ್ಯ, ಭಾಷೆಯಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮೌಲ್ಯವಾದ ಹೆಸರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯವಾದ ಮಾತೃತ್ವದುದು ಸೋಲುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಘರ್ಷವಾದಾಗ ಬಲಹೀನ ಮೌಲ್ಯ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಾಡು ಇಡಿಯಾಗಿ ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬದಲಾಗಿ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಜಾಣತನದ ಪ್ರದರ್ಶನ ಎನಿಸುತ್ತದೆ' ಎಂದು ವೀರಣ್ಣ ದಂಡೆಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. 'ಮೆಲುಪು ಬಲುಪನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಹಸುವಿನ ಸತ್ವಗುಣ ಹುಲಿಯ ರಜೋಗುಣವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅಹಿಂಸೆ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ತತ್ತ್ವ. ವ್ಯಾಘ್ರ ಕೌರ್ಯ ಪರಿವರ್ತನೆಗೆ ಗೋ ಸಾಧು ಬುದ್ಧಿಯೇ ಸಹಾಯಕ. ಸ್ವಾರ್ಥ ತ್ಯಾಗದ, ಪರಾರ್ಥ ಪ್ರೇಮದ ಕಥೆಯಿದು. ಹಸು ಹಸುವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಹುಲಿ ಹಸುವಾಗಿ ಅಳಿದ ಕಥೆಯಿದು' ಎಂದು ಎಸ್. ವಿ. ಪಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 'ಗೋವಿನ ಹಾಡು ಒಂದು ಪರಾಮರ್ಶೆ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಹಿರೇಮಠ ಅವರು 'ದುರ್ಬಲ ಆಕಳು ಸಬಲ ಹುಲಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಸಹಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ಭಯದಿಂದ. ಇಲ್ಲಿ ಸಮಬಲರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ಅಸಮಾನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ದುರ್ಬಲ, ಪ್ರಬಲರ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕೊಡುವ ಬಿಡುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದು. ಹಸುವಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಹಾರವಿರುವಂತೆ, ಹುಲಿಗೆ ಆಕಳು ನಿಸರ್ಗದತ್ತ ಆಹಾರ. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ತನ್ನನ್ನು ಹುಲಿ ಬಿಡಲಾರದು ಎಂಬ ಅರಿವು ಆಕಳಿಗಿದ್ದೇ ಇದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಮಾತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಮಾತಿಗೆ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ದೇವರೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಲಾದ 'ಸತ್ಯ'ದ ಮೌಲ್ಯ ಹೇಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ? ಎಂಥ ಸುಳ್ಳನ್ನು ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ'

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

'ಸತ್ಯವಾಕ್ಯ, ಮಾತು ಕೊಡುವುದು ಕಾಲ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿರುವಂಥದು. ಶೋಷಕ ಶೋಷಿತರ ನಡುವೆ ಇಂಥ ಅಸಮಾನ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದಾಗ ಅಸಹಾಯಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ದುರ್ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಹುಲಿಯನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದು/ಎದುರಿಸುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಹೊರತು ಭೋಳೆತನದಿಂದ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವುದಲ್ಲ. ಹಾಲು ಕುಡಿದು ಕೊಳಲೂದಿ ಬಾಳುವ ಗೊಲ್ಲನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲದೆ, ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸುವ ದುರ್ಭರ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಲಿಯಾಗುವುದೊಂದೇ ದಾರಿ. ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆ, ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದ ಆಕಳು ಕರುವಿಗೆ ದುಷ್ಟ ವ್ಯಾಪ್ತನ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡಲು ಕಾರಣವೇನು? ಇಲ್ಲಿಯ ಹುಲಿ ದುಷ್ಟನಲ್ಲ. ಇದು ತೀರಾ ಅವಾಸ್ತವ, ಅಸಂಬಂಧ, ಕಾಲ್ಪನಿಕ. ಯಾವ ಶೋಷಕನೂ ಇಂಥ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಲ್ಲ'ವೆಂದು ಹಿರೇಮಠ ಅವರು ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಬಹುಶ್ಚ ಪಂಡಿತ ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಒಂದೆಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'ಈ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಕಥೆ ಪದ್ಮಪುರಾಣದ ಸೃಷ್ಟಿ ಖಂಡದ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕಾಳಿಂಗ ಗೊಲ್ಲನಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಂದ ಗೊಲ್ಲನಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಹಾರಿ ನೆಗೆದು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯು ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನೇ ತ್ಯಜಿಸಿ ದೂರ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ.'

ವೆಂಕಿ ಅವರು 'ಗೋವಿನ ಪಾಠ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯ ಹುಲಿತನವನ್ನು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಎಂಬ ಗೋವು ಮಣಿಸುತ್ತದೆ. ವಚನಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ತನ್ನನ್ನು ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಮೌಲ್ಯವೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಈ ಹಾಡು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕಲಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಎಂಬ ಗೋವು' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ದೇವದತ್ತ ಪಟ್ಟನಾಯಕ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರತ್ನಿ ಪೆಲತ್ತಡ್ಡ ಅವರು ಹುಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕಂದನಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಿ ಮತ್ತೆ ತನ್ನೊಡಲನ್ನು ನೀಡಲು ಬಂದ ಗೋವು ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಗೋವುಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಹಾಲುನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಬೇಸರಪಡದು ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಜಯದೇವಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಪ್ರೊ. ಜಿ. ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಥಮ ಪದವಿಯ 'ಪ್ರಾಚೀನ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ' ಎಂಬ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ 'ಗೋವಿನ ಹಾಡ'ನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: 'ಸಮಾಜವೊಂದರಲ್ಲಿ ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ನಂಬುಗೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಬೇಕು, ಮನುಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ, ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಘಾತಕ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ಆಶಯ ಈ ಹಾಡಿನದು. ವಚನ/ಭಾಷೆ/ಮಾತು ಕೊಡುವುದು ಭಯ, ಗೌರವ, ಪಾವಿತ್ರತೆಗಳ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ವಿಧಿ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿಗೆ ತಪ್ಪಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ವಚನಭ್ರಷ್ಟರೆಂದು ಸಮಾಜ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸಹಜಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವಿನ ತಾಕಲಾಟದ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ.'

'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ' ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬೇದ್ರೆ ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ: 'ಇದು ಸೊಗಸಾದ ಬಂಧ ಹಾಗೂ ಗೇಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯವನ್ನು ಹಾಡಿನ ಲಯ ಹೊಂದಿ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಹೀಗೆ ಅಂಶ ಗಣಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಬಹುದು. 'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ'ನ ಭಾಷೆ ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಜಾನಪದವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಇಡೀ ಗೀತೆ ಏಕ

ಕವಿ ಕೃತವೇ ಹೊರತು, ಶುದ್ಧ ಜನಪದ ರಚನೆಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಜನಪದ ಎದೆಗೊತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ.'

ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದೊರಕಿದ 'ಆಕಳ ಹಾಡು' ಎಂಬ ಶುದ್ಧ ಜನಪದ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಹಸುವಿನ ಹೆಸರು ಬವಲಿ(ಬಹುಲಾ ಎಂಬುದರ ಅಪಭ್ರಂಶ). ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠೆಗಿಂತ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದರ ಮುಕ್ತಾಯವೂ 'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ'ನಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿವರಗಳು ಕನ್ನಡ ಕಣಜದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ.

ನಾವು 'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ'ನ ಹೊಸ ಓದಿನತ್ತ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನು ಮಾನವ ತಾನೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ವಿವರಗಳು 'ಚಿಲ್ಲಿ ಸೂಸಿ ಹಾಲು ಕರೆಯಲು ಅಲ್ಲಿ ತುಂಬಿತು ಬಿಂದಿಗೆ' ಎಂಬ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಕರುವಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸುವ ಅದಮ್ಯ ಮಾತೃ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯು ಕರುವಿನತ್ತ ಧಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರತೆಯನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ ಹುಲಿಯೇ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ತನ್ನ ಕರುವಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅರಣ್ಯದ ವರ್ಣನೆ, ಗೊಲ್ಲನ ವರ್ಣನೆ, ಅವನು ಕರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ಕರೆಯುವ ರೀತಿ, ಹುಲಿಯ ಆರ್ಭಟದ ಚಿತ್ರಣ, ಹಸುವಿಗೂ ಅದಕ್ಕೂ ನಡವ ಸಂಭಾಷಣೆ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಕರುವಿನ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಮಾತುಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಣ ರಸ ಮಡುಗಟ್ಟಿದೆ. ಹುಲಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಚಿತ್ರಣವೂ ಹೃದಯಸ್ಪರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ.

'ಸತ್ಯವೇ ನಮ್ಮ ತಾಯಿ ತಂದೆ ಸತ್ಯವೇ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗ/ ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಮೆಚ್ಚನಾ ಪರಮಾತ್ಮನು.../ ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಲಾರೆನು ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಾರೆನು.../...ಹುಲಿ ಹಾರಿ ನೆಗೆದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ಬಿಟ್ಟಿತು' ಈ ಸಾಲುಗಳಂತೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಗಾಢವಾಗಿ ತಟ್ಟುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಹಸು ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾದರೆ, ಹುಲಿ ಹಿಂಸೆ, ಕೌರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಹುಲಿಯ ಸಾವು ಹಿಂಸೆಯ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಶಕ್ತಿ ಹೇಗೆ ಹೃದಯವನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬಲ್ಲದು ಎಂಬುದರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ರೂಪಕ ಈ ಕಥನ ಕವನ. ಇದು ಕನ್ನಡದ ಮನಸುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಕರಗಿಸಿದೆ.

ಈ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಗ, ತಾಳ್ಮೆ, ಪೂರೆಯುವ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಉಪಮೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಹಸು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮುಕ್ತೋಟಿ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಹಸು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ದೈವ ಸ್ವರೂಪಿ. ಅದು ಸಾರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಲವಾರು. ಹಸುವಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಾಗ ಹಸುವೊಂದು ಎದುರಾದರೆ ಅದರ ಮೈಮುಟ್ಟಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಜನರು ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಮುಂದಾದ ಗೋವು, ಗೋವಿನ ಒಳ್ಳೆಯತನವನ್ನು ನೋಡಿ ಕರಗಿ ಪ್ರಾಣವನ್ನೇ ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಹುಲಿ ಈ ಎರಡೂ ನಮಗೆ ಆಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ದಯೆ, ಕ್ಷಮೆ, ಕಾರುಣ್ಯ, ದಾನ ಮತ್ತು ಅರ್ಪಣೆ ಈ ಗುಣಗಳು ಗೋವಿಗೆ ಅನ್ವರ್ಥ ನಾಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಗೋ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ತೆರೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಮೆ, ತ್ಯಾಗ, ಅರ್ಪಣೆಗಳೇ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕತೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ಕೌರ್ಯಗಳು ವಿಜೃಂಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಗೋವು ನಮಗೆ

ಆದರ್ಶವಾದರೆ, ರಾಕ್ಷೀ ಗುಣವನ್ನು ತೊರೆದ ಅರ್ಬುತ ನಮಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಬೇಕು.

ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಮಾತ್ರಪ್ರೇಮ, ಕೊಟ್ಟ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪಲಾರೆನೆಂಬ ಕರ್ತವ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಹುಲಿಯ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಬದುಕಿಗೆ ಆದರ್ಶವೇ. ಆದರೀಗ ಸುಳ್ಳೇ ಗೆಲ್ಲುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಿದೆ ಬೆಲೆ?

'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ'ನ 'ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್' ರೂಪ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯ ಹಿಂದಿ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ೨೦೧೦ರಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ, ಇಂದಿನಿಂದ ದನಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದು ದನದ ಮಾಂಸವನ್ನು ದೈನಂದಿನ ಆಹಾರವಾಗಿ ಸೇವಿಸುವ ಸಮುದಾಯದವರ ವಿರುದ್ಧ ರಚಿತವಾದುದೆಂದು ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ೨೦೧೩ ರಲ್ಲಿ ಇದರ 'ಅಹಿಂದ' ರೂಪವನ್ನು, ಹುಲಿಯ ಸತ್ಯ ನಿಷ್ಠೆ ಹಾಗೂ ನೇರನುಡಿಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಹುಲಿಯ ಹಾಡು' ಎಂದು ರಚಿಸಿದರು. ಇದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹುಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ ತನ್ನ ಕಂದನಿಗೆ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯನ್ನು ಬೇಟೆ ಅಥವಾ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೇಳಿದಾಗ, ಹುಲಿಯ ಕಂದನು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ತನ್ನ ಕಂದನಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಗೆ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ತಾಯ್ತನದ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಾಗಿ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಮನೆಗೆ ಮರಳುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ ಕಾಳಿಗನು ವಾಟಿ ಮರದ ಹಿಂದೆ ಅಡಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಗುಂಡಿಗೆ (ರಾಮನು ವಾಲಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದಂತೆ) ಬಲಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾನವನ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿರುವ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದರೂ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವ ಹುಲಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಹಾಡಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಮರಿಯು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ: 'ಓ ಅಣ್ಣಂದಿರೇ, ಅಕ್ಕಂದಿರೇ, ನಾನು ಬೇಟೆಯಾಡದೆ ಹೇಗೆ ಬದುಕಲಿ?' ಇದು ಶಕ್ತಿಯ ಸಮತೋಲನ ಹಾಗೂ ಇಬ್ಬರ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ತತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

'ಗೋವಿನ ಹಾಡ'ನ್ನೇ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಖ್ಯಾತ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾದ ಎಸ್. ಎಲ್. ಭೈರಪ್ಪನವರು 'ತಬ್ಬಲಿಯು ನೀನಾದೆ ಮಗನೆ' ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಾಸಿರುದ್ದೀನ್ ಷಾ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಮತ್ತು ಬಿ. ವಿ ಕಾರಂತ ಅವರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿಯೂ ಹೆಸರಾಗಿದೆ.

'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನದ ಬದಲಾಗಿ ಸತ್ಯದ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯೇ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ತಾಮಸದ ಅಳಿವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಮೆಚ್ಚುವಂತೆ ನಾವು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹುಲಿ ಮತ್ತು ದನ ಇಬ್ಬರೂ ಹೇಳುವ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ದನ: ಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಮೆಚ್ಚನಾ ಪರಮಾತ್ಮನು ಹುಲಿ: ಕನ್ನೆಯಿವಳನು ಕೊಂದು ತಿಂದರೆ ಮೆಚ್ಚನಾ ಪರಮಾತ್ಮನು ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹಲವಾರು. ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹುಲಿಗಳು ತಿನ್ನಬೇಕಾದುದಾದರೂ ಏನನ್ನು? ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ತಿಂದರೂ ಪಾಪವಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ

ಮಾತು ತಪ್ಪದ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯಂಥ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನಬಾರದೆಂದೋ? ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಸಾಯದೆ ಆಕಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇನೋ? ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಹುಲಿ ಸ್ವಭಾವತಃ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ. ಹಸು ಅದರ ಸಹಜ ಆಹಾರ. ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ ಜೈವಿಕ ನಿಯಮ. ಹಾಗಿರುವಾಗ, ಹುಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏಕೆ ಅಸಹ್ಯಪಡಬೇಕು? ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮನವನ್ನು ಕಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರೆ ಅಚ್ಚರಿಯೇನಲ್ಲ. ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅತ್ಯಹತ್ಯೆಯೂ(ಪರರ ಬದಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಹಿಂಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು) ಒಂದು ಭೀಕರ ಹಿಂಸೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹುಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಈ ಹಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದ ಜೈನಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನೂ ನಾವು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಸಿವು. ಆಕಳು ತನ್ನ ಹಸಿವನ್ನು ತಣಿಸಲು ಅಡವಿಗೆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಅರಸಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಹುಲಿ ತನ್ನ ಹಸಿವಿನ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಹಸುವನ್ನು ಅಡಗಟ್ಟಿತು. ಕರು ತಾಯಿಯ ಮೊಲೆಹಾಲಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿತ್ತು. ವಚನ ಪಾಲಿಸಲು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಬರುವುದೂ ಹುಲಿಯ ಹಸಿವನ್ನು ಹಿಂಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ.

ದುಷ್ಟ, ಚಂಡ, ಖೂಳ ಎನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿ ಹುಲಿಯನ್ನು ದುಷ್ಟನನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಹಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಕಳಿನ ವಿನಂತಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುವುದು ಎಂತಹಾ ಆಲೋಚನೆ?

'ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ ಸುಂದರಂ' ಎಂಬ ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಇದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಹಸು-ಹುಲಿಗಳ ಕಥನವಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನವನ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹಸು-ಹುಲಿ, ಸಾತ್ವಿಕ-ತಾಮಸ ಗುಣಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಕಥನವಾಗಿದೆ. ಸತ್ತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕ್ಷಣ ಎದುರಾದಾಗ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು, ಹುಲಿ ಸಾಯಬೇಕು ಎಂಬ ಸಂದೇಶ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಗೆಲುವಾಗಿ ಕ್ರೌರ್ಯ ಸಾಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದು ಹುಲಿ ಅಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ಹುಲಿಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಾಗ ಹಾಡಿನ ತಾತ್ವಿಕತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹವನ್ನು ಮೀರಿದ ಹಸುವಿನ ದೃಢ ನಿರ್ವ್ಯಾಮೋಹದೇದುರು ಹುಲಿಯು ಸಾವನ್ನಪ್ಪುವುದು ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮನಃಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವಂತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಂಬ ಪದದ ಬಳಕೆಯಾಗಲೀ ವಿವರಣೆಗಳಾಗಲೀ ಹಿಂದೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 'ಸ್ವಭಾವ'ವು ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ/ಪ್ರಾಣಿಯ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಮೂಲಭೂತ ಗುಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತ್ರಿಗುಣಗಳ ವಿವರಗಳು ವೇದಗಳಲ್ಲೇ ಸಿಗುತ್ತವೆ. 'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿ'ನಲ್ಲಿ ಹಸು ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣವನ್ನು, ಹುಲಿಯು ತಾಮಸ ಗುಣವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮೃದುತನ, ಉತ್ತಮ ಯೋಚನೆ/ಸಚ್ಚಿಂತನೆ, ಸಹನೆ, ಒಳಿತು-ಕೆಡುಕುಗಳ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದಿದವನಾಗಿದ್ದು, ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆ, ಇತರರ ಅಗತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ, ಕೋಪಮುಕ್ತ, ಶಾಂತಿಪ್ರಿಯ, ಉಪಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಿರುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತಾಮಸ ಗುಣವಿರುವವರು ಕ್ರೂರತ್ವ, ಅನೀತಿ ಹಾಗೂ ದ್ವಂದ್ವ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹಾಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಸು-ಹುಲಿಯ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹಸುವಿನಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಾಲುಗಳು: 'ಹಾಳು ಮಾಡುವ ಗರತಿಯಲ್ಲ/ ಬೀಳು ಮಾಡುವ ಗೈನೆಯಲ್ಲ/ ಬಾಳುವಂತೆ ಮಾಳ್ಳೆ

ಧರೆಯೊಳು.....ನಾನು ಮೆಟ್ಟುವ ಭೂಮಿ ಬೆಳೆವುದು/ ಧಾನ್ಯಧನಗಳುಂಟು ಮಾಡುವೆ/ ಶಾನೆ ಕ್ಷೀರವ ಕೊಡುವೆ ನಿತ್ಯವು/ ಮಾನವರಿಗುಪಕಾರಿಯು...' ಇದು ಹಸುವಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳು, ಉಪಕಾರತೆ, ನಿಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. 'ಅಡವಿಯೊಳಗಣ ಹುಲ್ಲು ಮೇಯುವೆ/ ಮಡುವಿನೊಳಗಣ ನೀರ ಕುಡಿಯುವೆ' ಇದು ಹಸು ಯಾರಿಗೂ ಉಪದ್ರವ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಇತರರ ಬಗೆಗೆ ಕಾಳಜಿ ಹಾಗೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಾದ ಕಾರಣ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು 'ಚಿಂದದಿಂದ ಭಾಷೆಯಿತ್ತು/ ಕೊಂದೆನೆಂಬ ದುಷ್ಟವ್ಯಾಘ್ರಗೆ...' ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಪಾಲನೆಗಾಗಿ ಕಂದನಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಲು ಹುಲಿಯ ಬಳಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಯಾಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಹುಲಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಲು ಯಾವುದೇ ದುಃಖವಿಲ್ಲದೆ (ತನ್ನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಕರ್ಮಫಲವೆಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸಿ) ಧಾವಿಸುತ್ತದೆ. ('ಮುನ್ನ ನಾನು ಪಡೆದ ಫಲವಿದು/ ಎನ್ನ ಬಿಡುವುದೆ ಎಂದಿತು... ಮುನ್ನ ಜನ್ಮದ ಪಡೆದ ಫಲವಿದು/ ಎನ್ನ ಬಿಡುವುದೆ ಎಂದಿತು')

ಹುಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ತಾಮಸ ಗುಣವನ್ನು ಈ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ: 'ಮುನ್ನ ನೂರು ಗೋವ ಕೊಂದ/ ಅನ್ಯಕಾರಿ ಪಾಪಿ ನಾನು... (ಅನೀತಿ) ಸಿಡಿಲು ಘೋಷದಿ ಮೊರೆಯುತಾ ಹುಲಿ/ ಸೀಳಿ ಬಿಡುವೆ ಬೇಗವೆನುತ/ ಪ್ರಳಯವಾಗಿಯೆ ಕೋಪಿಸಿ ...ಕೋಪದಿ ರೌದ್ರ ತಾಳಿ/ ಕತ್ತ ಮುರಿವೆನು ಕಚ್ಚಿ ಒದರುವೆ/ ರಕ್ತ ಹೀರುವೆನೆಂದಿತು (ಕೋಪ, ಕ್ರೂರತೆ, ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆ)

ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣವುಳ್ಳವರು ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಆ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಗುಣವನ್ನು ಇತರರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪಷ್ಟಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಇತರ ಹಸುಗಳು ಹೀಗೆ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತವೆ: 'ಅಮ್ಮ ನೀನು ಹುಲಿಯ ರಭಸಕೆ/ ಹ್ಯಾಗೆ ನಿಂತೆಯೆ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯೆ/ ಕೂರ್ಮನೆದೆ ತಲ್ಲಣಿಸುವೆಂದದಿ/ ಪರ್ಮೆಯಿಂ ಹುಲಿ ಮಳುಗಲು// ನಾವು ಬೆದರಿ ಬೆಟ್ಟ ಸೇರಿದೊ/ ನೀನು ಎಂತು ನಿಂದು ನಿಂತೆಯೆ/ ಅವ ಪರಿಯಲಿ ಹುಲಿಯು ಬಿಟ್ಟಿತು/ ಅವದನು ನಮಗುಸುರಮ್ಯೆ'. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದೊಡನೆ ಅರ್ಜುನನ ಛಾಯೆ ಮಂಕಾಯಿತು. ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣದೊಡನೆ ತಾಮಸ ಗುಣವಳಿಯಿತು.

ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣವು ತಾಮಸ ಗುಣವನ್ನು ಮಣಿಸುವುದನ್ನು ಹುಲಿಯ ಬದಲಾದ ಮನೋಭಾವದ ಮೂಲಕ ಕಾಣಲು ಸಾಧ್ಯ. ಹಸು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಮರಳಿ ಬರಲಾರದೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಹುಲಿಗೆ ಹಸುವು ಮರಳಿ ಬಂದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾದಾಗ ತನ್ನ ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರವಾಗಿ 'ಅಮ್ಮ ನೀನು ಸತ್ಯವಂತೆಯು/ ನಿನ್ನ ದರುಶನ ಮಾತ್ರದಿಂದಲಿ/ ನಾನು ಪೂರ್ವದಿ ತಂದ ಫಲವು/ ಇಂದು ಪರಿಹಾರವಾಯಿತು' ಎಂದು ಹಾರಿ ನೆಗೆದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಮೃದುತನ, ಉತ್ತಮ ಗುಣನಡತೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರೂರವಾದ ಹುಲಿಯ ಹೃದಯವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. (ತ್ರಿಗುಣಗಳು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಹುಲಿ ಕ್ರೂರವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರಲ್ಲೂ ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣದ ಚಹರೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ.)

ಆದರೂ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ತನ್ನ ಕಂದನಿಗೆ ತನ್ನಂತೆ ಹುಲಿನ ಆಶೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಹುಲಿಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಳುವಂತಾಗಬಾರದೆಂದು ಹೀಗೆ ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ: 'ಕಟ್ಟ ಕಡೆಯಲಿ ಮೇಯದೀರು/ ಬೆಟ್ಟದೊತ್ತಿಗೆ ಹೋಗದೀರು/ ದುಷ್ಟವ್ಯಾಘ್ರಗಳುಂಟು ಅಲ್ಲಿ/ ನಟ್ಟನಡುವೆ

ಬಾರಯ್ಯನೆ'. ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಗೆ ಒಳಿತು-ಕೆಡುಕುಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅರಿವಿದೆ.

ನೀತಿ, ಧರ್ಮ, ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದರ ವರ್ತನೆಯ ಮೂಲಕ ಇನ್ನೊಂದರ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ರಕ್ತ ರಹಿತ ಕ್ರಾಂತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸದ್ಭುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಸಲು ಸಹಕಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈ ಹಾಡಿನ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮನವನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡಿದ್ದ 'ಗೋವಿನ ಹಾಡು' ವಯಸ್ಕರಾಗಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ '...ಎನ್ನುತಾ ಹುಲಿ ಹಾರಿ ನೆಗೆದು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ಬಿಟ್ಟಿತು' ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ ಹೃದಯ ಆರ್ದ್ರಗೊಂಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಹನಿಗೊಡುತ್ತವೆ. (ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೆಡೆ ತಾಮಸ ಗುಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಹುಲಿಗಾಗಿ ಮಿಡಿಯುತ್ತದೆ.)

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಹಾಡು ಮಾನವನಿಗೆ ಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಜೀವನದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ, ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ, ಮಮತೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳ ಸಾಕಾರ ರೂಪವನ್ನು ಮನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಿತ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ತಮವಳಿದು ಬೆಳಕಿನ ಜ್ಯೋತಿ ಬೆಳಗಬೇಕು, ಅಜ್ಞಾನದ ಅಂಧಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿರುವ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ದೀವಿಗೆ ಬೆಳಗಬೇಕು, ಒಳಿತು-ಕೆಡುಕುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅರಿಯಬೇಕು, ದುರ್ಗುಣಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಸದಾಶಯವನ್ನೂ ಹೊಂದಿದೆ.

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ 'ಗೋವಿನ ಹಾಡು'ನ್ನು ಹೊಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯತ್ತ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಹಸು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯು ದೇಸೀಪ್ರಜ್ಞೆಯ ದೇಸೀತನದ ರೂಪಕವಾಗಿಯೂ ಹುಲಿಯು ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನತೆಕ್ಕೆಗೆ ಎ(ಸೆ)ಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಅಕ್ರಮಣಶೀಲ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹೋರಾಡಲು ದೇಸೀಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ನೆಲದ, ಈ ಮಣ್ಣಿನ ದೇಶೀಯ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಮೂಲಕ ದೇಸೀತನವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಆಧಾರಿತ ಜಾಗತೀಕರಣವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇದು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಾವು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಹಾಡನ್ನು ಸಂಶೋಧನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹುಡುಕ ಹೊರಟರೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳು ಸಿಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಯುವ ಸಂಶೋಧಕರು ಇತ್ತ ಒಂದಷ್ಟು ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವರೇ? ಕಾದು ನೋಡೋಣ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಲೇಖನಗಳು

೧. ಅನುರಾಧ, ಸಿ. ಎಸ್. 'ಗೋವಿನ ಹಾಡಿನಿಂದ ಬದುಕಿನ ಪಾಠ'. ಸುಧಾ, ೨೫ ಜೂನ್, ೨೦೧೫, ಪುಟ, ೩೨ - ೩೩.
೨. ದಂಡೆ, ವೀರಣ್ಣ. (೨೦೦೩). 'ಗೋವಿನ ಹಾಡು - ಆಕಳ ಹಾಡು ಕಥಾನಕಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಂಘರ್ಷ', ದೇಸಿ-೨ (ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ). ಬೆಂಗಳೂರು: ಭಾಗ್ಯಶ್ರೀ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್.
೩. ಪಟ್ಟನಾಯಕ ದೇವದತ್ತ, ಪೆಲತ್ತಡ್ಕ ವಿದ್ಯಾರತ್ನಿ. 'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಎಂಬ ಗೋವು', ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ(ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ), ಶನಿವಾರ, ಆಗಸ್ಟ್, ೧೧ - ೧೨.
೪. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ, (ಡಿಸೆಂಬರ್, ೧೯೬೭). 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕಥನ ಕವನ: ಗೋವಿನ ಹಾಡು', ಹೊನ್ನಬಿತ್ತೇವು ಹೊಲಕಲ್ಲ.

ತರೀಕೆರೆ: ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮಿತಿ.

೫. ಪು. ತಿ. ನ. 'ಹಸು ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ಮತ್ತು ಹುಲಿ ಅರ್ಭುತ', ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ (ಸಂ. ಎಚ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಟೇಶಮೂರ್ತಿ, ೨೦೦೧, ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ). ಬೆಂಗಳೂರು: ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.
೬. ಮಂಜುನಾಥ್, ಬೇದ್ರೆ, 'ಪುಣ್ಯಕೋಟಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲಿ....' ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ(ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ), ಶನಿವಾರ, ಆಗಸ್ಟ್, ೧೮ - ೨೪.
೭. ವೆಂಕಿ. 'ಗೋವಿನ ಪಾಠ'. ಬೋಧಿವೃಕ್ಷ(ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ), ಶನಿವಾರ, ಡಿಸೆಂಬರ್, ೨೨ - ೨೮.
೮. ಹಿರೇಮಠ, ಎಸ್. ಎಸ್. (೨೦೦೫). 'ಗೋವಿನ ಹಾಡು - ಒಂದು ಪರಾಮರ್ಶೆ', ಜನಪದ ಸಮಾಜ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ). ಮಲ್ಲಾಡಿಹಳ್ಳಿ: ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶನ.
೯. ಗೋವಿನ ಹಾಡು - ಛಾಂದೋ://ಇಚಿಚಿರಿಚಿವಟಿ/೯೮=೭೫೨

ಪರಾಮರ್ಶನ ಕೃತಿಗಳು

೧. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಡಿ. ಎಲ್. (೧೯೭೭). ಗೋವಿನ ಹಾಡು (ಮೂರನೆಯ ಮುದ್ರಣ). ಮೈಸೂರು: ಶಾರದಾ ಮಂದಿರ.
೨. ಬಾಳಿಗ, ದಾಮೋದರ. (೧೯೬೦). ಗೋವಿನ ಕತೆ (ಚತುರ್ಥ ಮುದ್ರಣ). ಮಂಗಳೂರು: ನವನಿಧಿ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ.
೩. ಗೋವಿನ ಹಾಡು. (೧೯೮೫). ಬೆಂಗಳೂರು: ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ.